

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ**

**N U T A R I M A S**  
**DĖL AUTORINIO ATLYGINIMO UŽ KNYGŲ IR KITŲ LEIDINIŲ PANAUDĄ**  
**BIBLIOTEKOSE MOKĖJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2002 m. vasario 6 d. Nr. 182

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (Žin., 1999, Nr. [50-1598](#)) 16 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Autorinio atlyginimo už knygų ir kitų leidinių panaudą bibliotekose mokėjimo tvarką (pridedama).

2. Nustatyti, kad autorinis atlyginimas už knygų ir kitų leidinių panaudą bibliotekose paskirstomas ir išmokamas tik per atitinkamą autorių teisių kolektyvinio administravimo asociaciją, administruojančią Lietuvos Respublikos teritorijoje tokias teises (toliau vadinama – asociacija).

3. Pavesti Kultūros ministerijai per 2 mėnesius nuo šio nutarimo įsigaliojimo sudaryti su asociacija sutartį dėl autorinio atlyginimo už knygų ir kitų leidinių panaudą bibliotekose paskirstymo bei išmokėjimo autoriams ir informuoti apie tai visuomenę – paskelbti pranešimą leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“.

4. Šis nutarimas įsigalioja nuo 2002 m. liepos 1 dienos.

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

KULTŪROS MINISTRĖ

ROMA DOVYDĖNIENĖ

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos Vyriausybės  
2002 m. vasario 6 d. nutarimu  
Nr. 182

## AUTORINIO ATLYGINIMO UŽ KNYGŲ IR KITŲ LEIDINIŲ PANAUDĄ BIBLIOTEKOSE MOKĖJIMO TVARKA

1. Ši tvarka reglamentuoja autoriams mokamo autorinio atlyginimo už perduotą autorių išimtinę teisę teikti panaudai knygas bei kitus leidinius bibliotekose dydį ir mokėjimo sąlygas.

2. Ši tvarka taikoma mokant autorinį atlyginimą už grožinės literatūros ir eseistikos knygų, knygų vaikams ir jaunimui, mokslinių bei dalykinių knygų ir vaizduojamojo meno leidinių (dailės ir fotografijų albumų) panaudą universaliose bibliotekose – Lietuvos nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje, viešosiose apskričių ir savivaldybių bibliotekose (toliau vadinama – bibliotekos).

3. Ši tvarka netaikoma teikiant panaudai:

3.1. knygas ir kitus leidinius, išleistus skaitmeniniu būdu įvairiose elektroninėse laikmenose;

3.2. fonogramas ir audiovizualinius kūrinius, išleistus įvairiose garso ir vaizdo laikmenose;

3.3. knygas ir kitus leidinius, esančius specialiosiose (švietimo ir mokslo įstaigų) bibliotekose;

3.4. knygas ir kitus leidinius, kurie pasibaigus autorių turtinių teisių galiojimo terminui tapo visuomenės nuosavybe.

4. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos – „autorius“, „bendra autoriai“, „audiovizualiniai kūriniai“, „fonograma“, „panauda“, „autorinė sutartis“, „autorinė kūrinio užsakymo sutartis“ – apibrėžtos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme (Žin., 1999, Nr. [50-1598](#)).

5. Knygos (ne mažiau kaip 50 lapų įrišti leidiniai) ir kiti leidiniai, už kurių panaudą mokamas šioje tvarkoje numatytas autorinis atlyginimas, turi atitikti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [71-1706](#); 2000, Nr. [75-2272](#)) 36 straipsnio 1 dalyje numatytus leidinio reikalavimus ir turėti tarptautinio dokumento standarto numerį (ISBN).

6. Autorinis atlyginimas už knygų ir kitų leidinių panaudą bibliotekose (toliau vadinama – autorinis atlyginimas už panaudą) mokamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Kultūros ministerija, nurodydama Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto projekte išlaidų poreikį, kartu pateikia pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų sumos, skirtinos autoriniam atlyginimui už knygų ir leidinių panaudą bibliotekose išmokėti.

7. Autorinis atlyginimas už panaudą mokamas:

7.1. autoriams, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai arba nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje ir kurių knygos, parašytos ir išleistos bet kuria kalba, yra Lietuvos Respublikos bibliotekose;

7.2. autoriams (nepriklausomai nuo jų pilietybės ir nuolatinės gyvenamosios vietos), kurių knygos, parašytos ir išleistos lietuvių kalba, yra Lietuvos Respublikos bibliotekose;

7.3. meno leidinių (albumų) autoriams (dailininkams ir fotografams), kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai arba nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje ir kurių leidiniai yra Lietuvos Respublikos bibliotekose;

7.4. šios tvarkos 7.1 ir 7.2 punktuose nurodytų knygų iliustracijų autoriams, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai arba nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje, taip pat iliustracijų autoriams (nepriklausomai nuo jų pilietybės ir gyvenamosios vietos), sukūrusiems iliustracijas Lietuvos Respublikos bibliotekose esančioms knygoms, parašytoms ir išleistoms lietuvių kalba;

7.5. grožinės literatūros, eseistikos, knygų vaikams ir jaunimui vertėjams, kurių išleisti knygų vertimai į lietuvių kalbą yra Lietuvos Respublikos bibliotekose.

8. Autorinis atlyginimas paskirstomas ir išmokamas autoriams kartą per metus – pasibaigus metams, už kuriuos mokamas autorinis atlyginimas, iki kitų metų kovo 1 dienos.

9. Kultūros ministerija kasmet, sudariusi su autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacija, administruojančia Lietuvos Respublikos teritorijoje tokias teises (toliau vadinama – asociacija), sutartį dėl autorinio atlyginimo paskirstymo ir išmokėjimo autoriams, perveda jai autoriniam atlyginimui mokėti skirtus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus.

10. Autoriai ar jų teisių perėmėjai (įpėdiniai), pretenduojantys gauti autorinį atlyginimą už panaudą, iki tų metų, už kuriuos bus skaičiuojamas ir mokamas autorinis atlyginimas, lapkričio 1 d. pateikia asociacijai paraišką dėl autorinio atlyginimo (toliau vadinama – paraiška). Paraišką gali pateikti bet kuris iš knygos ar leidinio bendraautorijų ar iliustracijų autorius.

11. Autoriaus (autorius teisių perėmėjo) pateiktoje paraiškoje turi būti nurodyta:

11.1. knygos ar leidinio pavadinimas (antraštė) ir ISBN numeris;

11.2. knygos autorius (bendraautoriai), iliustracijų autorius (bendraautoriai);

11.3. leidykla, išleidusi knygą ar leidinį, ir išleidimo metai;

11.4. informacija apie paraišką teikiančių autorių ar autoriaus teisių perėmėją (asmens kodas, paso ar kito asmens identifikavimo dokumento numeris, jo išdavimo data ir vieta, nuolatinės gyvenamosios vietos adresas ir telefono numeris, asmeninės sąskaitos numeris ir banko kodas).

12. Prie paraiškos gali būti pridėti autorių turimi dokumentai, kurie asociacijai padės identifikuoti autorius, turinčius teisę gauti autorinį atlyginimą už panaudą, ir nustatyti mokėtino autorinio atlyginimo dydį (autorinė sutartis dėl knygos ar leidinio išleidimo, autorinė kūrinio užsakymo sutartis dėl iliustracijų sukūrimo, bendraautorijų susitarimas dėl autorinio atlyginimo paskirstymo ir kita). Prie autoriaus teisių perėmėjo (įpėdinio) teikiamos paraiškos turi būti pridėtas notaro patvirtintas paveldėjimo teisės liudijimo nuorašas.

13. Jeigu paraiška neatitinka šios tvarkos 11 punkte numatytų reikalavimų, per 10 dienų nuo paraiškos gavimo dienos asociacija informuoja paraišką pateikusį autorių, prašydama per mėnesį nuo pranešimo gavimo dienos pateikti trūkstamą informaciją. Asociacija gali paprašyti, kad autorius pateiktų kitus turimus dokumentus, numatytus šios tvarkos 12 punkte.

14. Vadovaudamasi autorių pateiktomis paraiškomis, papildomais dokumentais ir kita surinkta informacija, asociacija iki tų metų, už kuriuos mokamas autorinis atlyginimas, gruodžio 30 d. parengia knygų ir leidinių, kurių autoriams gali būti išmokėtas autorinis atlyginimas už panaudą, sąrašą (toliau vadinama – knygų ir leidinių sąrašas).

15. Į knygų ir leidinių sąrašą asociacija turi įtraukti visus knygos (leidinio), dėl kurios (kurio) pateikta paraiška, autorius (bendraautorius, iliustracijų autorius).

16. Duomenis apie bibliotekose esančių ir sąrašė nurodytų knygų bei leidinių panaudą (skaičiuojama knygos ar leidinio išduotis) asociacija atrankiniu būdu tikrina bibliotekose. Asociacijos darbuotojai, atliekantys atrankinius knygų išduoties tikrinimus bibliotekose, bibliotekų katalogais ir turima informacija apie knygų ir leidinių išduotį naudojami bibliotekų administracijos nustatyta tvarka, užtikrinančia įstatymų nustatytų asmens duomenų apsaugos reikalavimų laikymąsi.

17. Bibliotekose patikslintas knygų ir leidinių sąrašas ir atrankiniu būdu surinkti duomenys apie knygų ir leidinių išduotį yra pagrindas autoriniam atlyginimui už panaudą išmokėti.

18. Autoriui (bendraautoriams) išmokamo autorinio atlyginimo už panaudą suma skaičiuojama atsižvelgiant į knygai ar leidiniui skirtą autorinio atlyginimo koeficientą ir panaudos paklausą (konkretaus autoriaus (bendraautorijų) vieno pavadinimo knygos ar leidinio išduotį bibliotekose).

19. Nustatomi šie knygų ir leidinių autorinio atlyginimo koeficientai:

19.1. knygos vaikams ir jaunimui – 8;

19.2. grožinės literatūros ir eseistikos knygos – 7;

19.3. mokslinės ir dalykinės literatūros knygos – 6;

19.4. vaizduojamojo meno leidiniai (dailės ir fotografijų albumai) – 6.

19.5. grožinės literatūros, eseistikos, knygų vaikams ir jaunimui vertimai – 5.

20. Konkrečiam autoriui (bendraautoriams) išmokėtinas autorinis atlyginimas už panaudą skaičiuojamas taip (atskirai už kiekvienos knygos ar leidinio panaudą): knygos ar leidinio (vieno pavadinimo) išduotį padauginus iš šios tvarkos 19 punkte numatyto knygos autorinio atlyginimo

atitinkamo koeficiento, gaunami kiekvienos knygos ar leidinio autoriui (bendraautoriams) skiriami autorinio atlyginimo balai; visų autoriams skirtų balų sumą padalijus iš autoriniam atlyginimui išmokėti skirtos pinigų sumos, gaunama vieno balo vertė (pinigine išraiška); pastarąją padauginus iš autoriui (bendraautoriams) skirtų balų, nustatomas autoriui (bendraautoriams) išmokėtino autorinio atlyginimo dydis.

21. Autorinis atlyginimas knygos autoriui (bendraautoriams) ir knygos iliustracijų autoriui (bendraautoriams) paskirstomas tokiu santykiu: 70 procentų autorinio atlyginimo – knygos autoriui (bendraautoriams), 30 procentų – knygos iliustracijų autoriui (bendraautoriams), išskyrus tuos atvejus, kai kartu su paraiška pateikiamas autoriaus (bendraautorių) ir iliustracijų autoriaus (bendraautorių) rašytinis susitarimas dėl autorinio atlyginimo paskirstymo.

22. Autorinis atlyginimas bendraautoriams paskirstomas po lygiai, išskyrus tuos atvejus, kai bendraautoriai kartu su paraiška pateikia autorinę sutartį dėl knygos ar leidinio, už kurių panaudą prašoma išmokėti autorinį atlyginimą, išleidimo, kurioje numatytos autorinio atlyginimo paskirstymo bendraautoriams sąlygos, arba kitą rašytinį bendraautorių susitarimą dėl autorinio atlyginimo paskirstymo.

23. Autorinis atlyginimas iliustracijų autoriui mokamas tais atvejais, kai iliustracijos (originalūs grafiniai ir vaizdiniai kūriniai) yra neatsiejama knygos dalis (išskyrus atvejus, kai dailininkas sukūrė tik knygos ar leidinio viršelį, antraštinį puslapį ar priešlapį).

24. Nuo sumos, skirtos autoriniam atlyginimui išmokėti, asociacija atskaičiuoja sumą, skirtą autorinio atlyginimo paskirstymo ir išmokėjimo sąnaudoms padengti. Minėtoji suma kasmet nustatoma Kultūros ministerijos ir asociacijos susitarimu, pasirašant sutartį dėl autorinio atlyginimo už panaudą paskirstymo ir išmokėjimo.

25. Autoriai turi teisę gauti iš asociacijos išsamią informaciją, susijusią su autorinio atlyginimo paskirstymu ir išmokėjimu.

26. Asociacija iki tų metų, kuriais buvo išmokėtas autorinis atlyginimas už panaudą, lapkričio 15 d. pateikia Kultūros ministerijai ataskaitą apie jo paskirstymą ir išmokėjimą.

27. Asociacijos pateikta ataskaita svarstoma Kultūros ministerijoje šiam tikslui sudarytoje komisijoje. Į komisiją įeina šios asociacijos, Kultūros ministerijos, Lietuvos meno kūrėjų asociacijos ir Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos atstovai. Komisijos sudėtį ir nuostatus tvirtina Kultūros ministerija.

28. Komisija turi teisę pareikalauti, kad asociacija pateiktų turimą dokumentaciją, susijusią su autorinio atlyginimo už panaudą paskirstymu ir išmokėjimu.

29. Komisija pateikia Kultūros ministerijai išvadą iki tų metų, kuriais buvo išmokėtas autorinis atlyginimas už panaudą, gruodžio 15 dienos. Asociacija turi ištaisyti komisijos nustatytus autorinio atlyginimo paskirstymo netikslumus per mėnesį nuo šios komisijos reikalavimų pateikimo dienos ir apie tai informuoti Kultūros ministeriją.

---